

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE., TORONTO, ONT., CANADA, M6G 2T5

LETNIK XXXI. — VOLUME XXXI.

NOVEMBER 1980

ŠTEV. 11. — No. 11.

• KOROŠKI VEČER

Družabno življenje slovenske skupnosti v Torontu navadno ni samo sebi namen. Ko se zbiramo ob sobotnih večerih v naših dvoranih, podpremo s svojo udeležbo pomembne zadeve ali pomagamo ustanovam doseči gotove cilje. Ena takih pomembnih ustanov je celovške Mohorjeve družba, ki bo ob Veliki noči 1981. obhajala 130 letnico ustanovitve. Mali in trdoživni slovenski rod na Koroškem se oklepa te svoje kulturne vodnice, ki mu danes v treh dijaških domovih oblikuje in vzgaja 339 srednješolcev in srednješolk, bodočih nosilcev in borcev za slovensko stvar na Koroškem.

Koroški večeri, ki jih prijatelji Mohorjeve družbe organizirajo v Torontu in drugih ameriških mestih, so tem zavodom velika finančna in moralna pomoč. Po drugi svetovni vojni Mohorjeva družba veže in druži že skoraj 35 let sedem tisoč koroških in zdornih Slovencev, ki niso samo posamezniki, ampak slovenske družine na Koroškem, v ZDA, Kanadi, Avstraliji, Evropi, Argetini in drugod. Mohorjeva družba raste iz močnih zdravih korenin: iz vere, idealizma, poštvalnosti in zvestobe do slovenskega naroda.

Slovenska gimnazija v Celovcu se dobro razvija. Letos je vpisanih 538 dijakov. Za leto 1980/81 se je 38 članskemu profesorskemu zboru pridružilo 5 nekdanjih maturantov Zvezne gimnazije. Mohorjeva družba se bori z najrazličnejšimi zunanji in notranji težavami. Toda njeno delo za narod in Cerkev ni brezupno. Veliko je na Koroškem verskih in kulturnih prireditvev: v Celovcu, po vaseh in dvojezičnih farah do

jezikovne meje pri Smorhorju na Zili in tja do sončnih Dješk nad Velikovcem. Povsod nastopajo skupno s kmečko mladino fantje in dekleta Mohorjevih dijaških domov.

Veliki upi koroških Slovencev je visoko število slovenskih študentov. Najnovejša uradna statistika kaže, da 17.5% slovenske mladina obiskuje srednje šole v primeri z avstrijskim državnim 13.6% povprečjem. Bog nam pomagaj, da to visoko število študira počne mladine ohranimo veri in narodu.

To so besede mons. Janeza Hornböcka iz Celovca, ravnatelja Družbe sv. Mohorja, povzete iz pisma udeležencem Koroškega večera v Torontu v soboto 18. oktobra.

Lepo število gostov je pričalo, da čutimo z brati na Koroškem. Dr. Peter Urbanc, koroški rojak, je v kratkem opisal zgodovinsko politični položaj slovenske manjšine na Koroškem. Počutilo se še danes kot tuji v lastni domovini. Problemi narodne manjšine ostajajo nerešeni. Mohorjeva družba je za koroške Slovence velika pozitivna sila. Slovenska narodna elita se zbira okrog slovenske gimnazije in Mohorjeve ter tako kljubuje potujčevanju in vplivom tujih ideologij.

G. Matija Lebar s svojim orkestrom, pomagal srbečim podplatom, pridna dekleta pa so vabila ljudi k nakupu srečk za žrebanje. Glavni dobiček v obliki kvačkane pregrinjala je darovala gdč. Darinka Cerar.

Torontski zastopniki Mohorjeve družbe, g. in ga. Osredkar, g. Kvas, torontski koroški Slovenci (g. Gasser in prijatelj), ki mnogo žrtvujejo za nadaljevanje slovenske koroške misli, bodo v koroški

• DOM LIPA

Skoraj bomo šteli dvanajsti mesec leta 1980. Pojetje je že davno utonilo in jesen je vsa gola in hladna... Prijetno je po dnevnem delu sedeti doma v krogu svojih domačih, se vedriti z opravi, ki nam prinasajo oddih in veselje, ohranjajo telesno in duševno zdravje.

TO primeru lahko prenesemo v družabno življenje bodočega starostnega doma Lipa. Socialni odsek Pripravljalnega odbora sestavlja za bližnjo bodočnost družabni program za naše starejše rojake v prostorih doma na 52 Neilson Drive. Obsegal bi najrazličnejša udeleževanja: od priprave skupnih obedov, ročnih del, vrtnarstva, družabnih iger, predavanj, izletov, rokodelstva itd. Namen takih programov je čim dalj časa ohraniti starejšega človeka duševno svežega, telesno aktivnega in prisotnega za vsa dogajanja vsakdanjega rednega življenja ter ga varovati pred osamljenostjo in odtegnitvijo iz vsakdanje družbe.

Poleg nabiralne akcije za vsoto sto tisoč dolarjev, je skrb za socialni program Doma Lipa ena najvažnejših nalog v prihodnjem letu. Problem staranja in kroniki zapisani z zlatimi črkami.

Iz domov ob Zilji in Dravi bo še dolgo odmevala pesem "Gor čez Izaro, gor čez Amajnico" - in fantje bodo še hodili v Rute. Njihov vrisk bo budil pod Peco spečega kralja Matjaža ter vasoval pri Miklovi Zali v Zilski dolini...

Nas vse doma in preko morja po širni zemlji raztresene pa naj, zaradi takih večerov, močnejše družji domača misel in beseda, ki se usešu in srcu najljajše prilaga... Anica Resnik

naraščajoče število starejših prebivalcev naše dežele, med njimi tudi članov slovenskega poretka, prinaša nove naloge in kliče po rešitvi, da se ohrani človeško dostojanstvo starejšega rodu. Deželna in pokrajinska vlada se dobro zavedata tega problema. Podpirata zasebno dobrotelost ustanov in narodnostnih skupin, ki ponavadi vložijo v svoje delo več osebne pozitivne in izraza ter s tem bolje služijo svojemu namenu.

Na letošnjem jesenskem banketu Doma Lipa v soboto 1. novembra v New Torontu so udeleženci imeli priliko videti razstavljeni model bodočega doma. Predsednik Pripravljalnega odbora, g. Peter Čekuta, je v pozdravnem govoru predstavil načrte za prihodnje leto, kakor smo že omenili in povabil prostovoljce za skupno delo v korist naših starejših rojakov. Finančni odsek pod vodstvom g. Lojzeta Babiča je ta večer odlično organiziral tako, da je bila dvorana Brezmadežne lepo zasedena. Za veselo razpoloženje so skrbeli Veseli Alpinci.

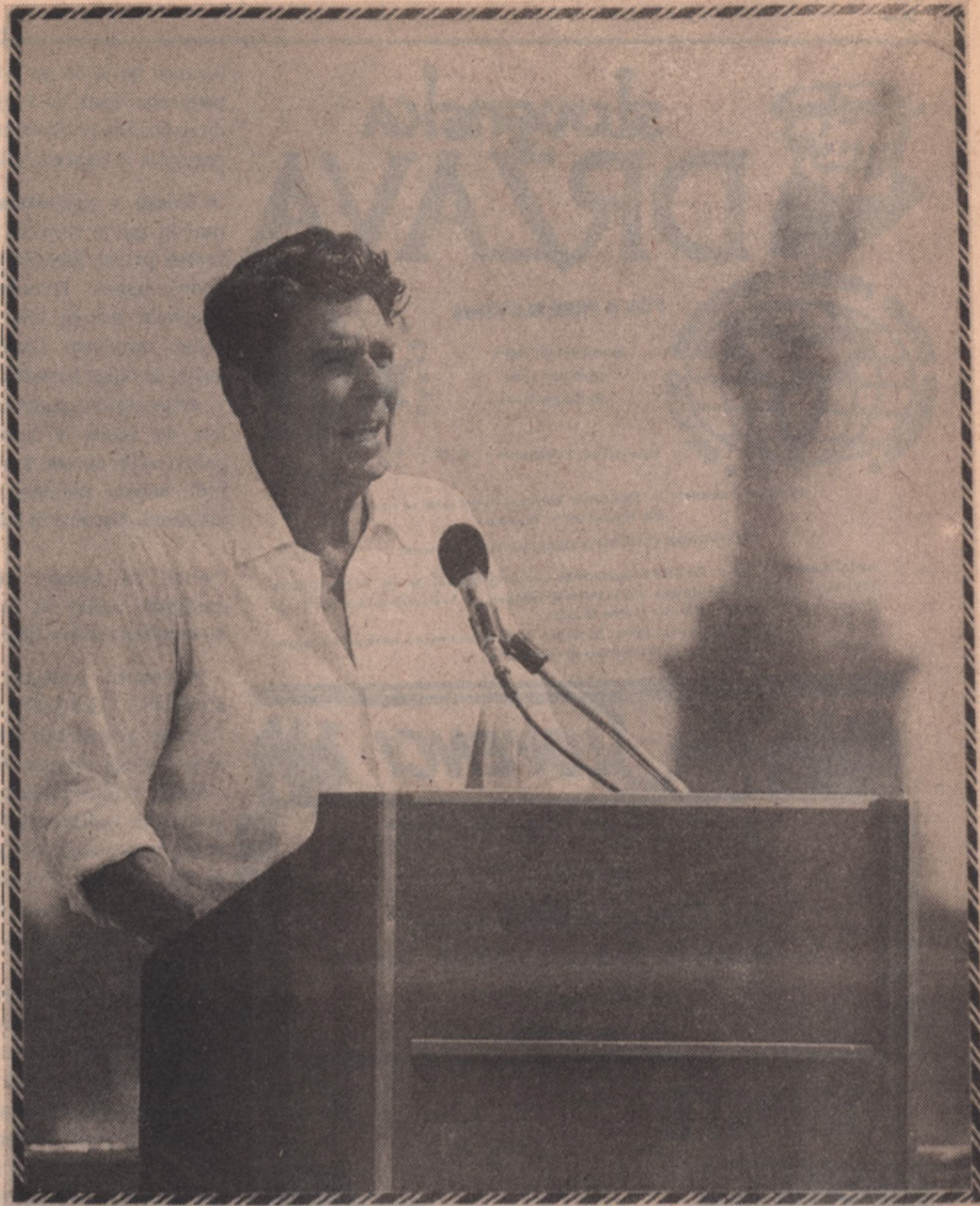
Slovenska torontska skupnost je zelo razgibana. Za najrazličnejše namene se zbirajo in ljudje najdejo čas in denarna sredstva. Tako tudi niso preslišali klica od Doma Lipa. Vse bo prešlo: mladost, moč, družba in družina, približajo se pozna leta. Takrat bodo odprta vrata Doma Lipa največja tolažba. Mnogo je še opravil, mnogo prijateljev potrebuje ta naš dom, poštvalnih delavcev in dobrih del, da bo v doglednem času zrastle iz tal stavba slovenske krščanske dobrotelosti.

Zato je ta večer združil mnoge prijatelje iz Toronta in bližnjih

naselbin. Za žrebanje je bilo nekaj dragocenih dobitkov: dvoje kvačkanih pregrinjal (darovali ge. Dejak in Golobčič), pokrajinska slika v olju (g. Besko), lesenastenska ura-kukavica (g. Gimpelj), steklena okrasna posoda za rastline (g. Mervar).

Veseli smo denarnega uspeha v znesku 4700 dolarjev. Večje vrednosti pa je moralni uspeh, zavest, da se ideja Doma Lipa širi med našim ljudstvom in postaja resničnost v načrtih, programu in materialnem oziru s posestvom na 52 Neilson Drive, Etobicoke, Ont. M9C 1V7, kamor pošiljajte pismeno svoje darove in iščite informacije. Za vso Vašo naklonjenost in razumevanje iskreni Bog plačaj.

A.R.

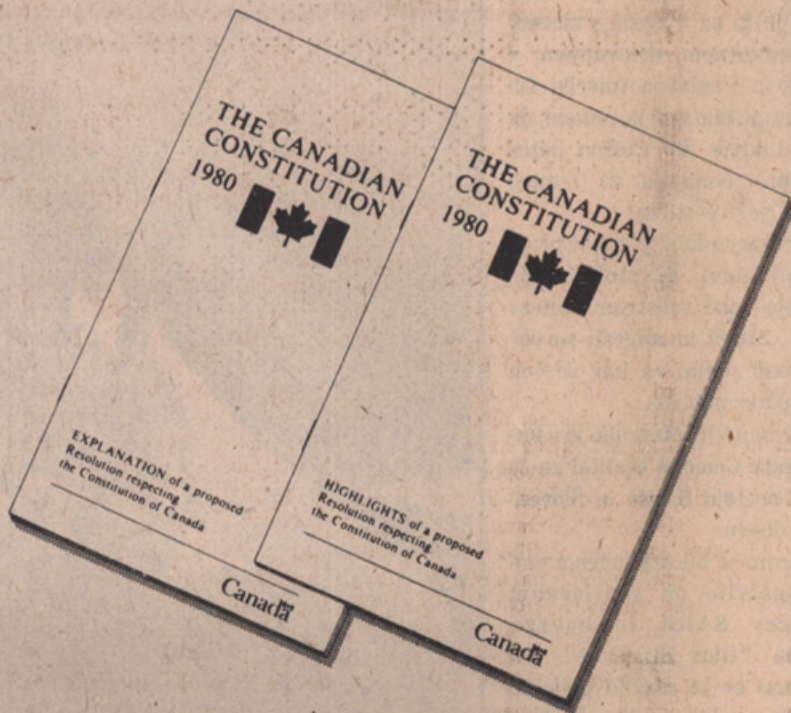

Novoizvoljenemu predsedniku Zdrženih držav, Ronaldu Reaganu, želimo veliko uspeha pri njegovih naporih za pravično socialno in gospodarsko ureditev v državi, kakor tudi pri njegovem prizadevanju za pravičen mir v svetu, ki naj bi temeljil na medsebojnem spoštovanju in resničnem izvajanju človeških pravic.

On the anniversary of the Bolshevik Revolution, the Young Canadians for a Christian Civilization along with many organizations of refugees had a Mass celebrated in Montreal (Oct. 19, 1980) for all the victims that Communism has made since 1917. The picture shows the high standards of the Young Canadians and the flags of the nations enslaved by Communism, in the historical Notre Dame Church, where the Mass was celebrated.

Something to think about...

If you would like to have more information, free, you can pick up copies of these publications at most urban post offices.

EXPLANATION of a proposed Resolution respecting the Constitution of Canada
HIGHLIGHTS of a proposed Resolution respecting the Constitution of Canada
Name.....
Street..... Apt. #.....
City/Town..... Prov.....
Postal Code.....

If they are not available at your post office please send this coupon.

Canadā

Wanda Gregorič, študentka illinoiske univerze (Chicago circle campus) in članica slovenske radijske folklorne skupine. Vsa Gregoričeva družina je aktivna v slovenskih društvih, vsi so včlanjeni v KSKJ in delavni pri slovenski Wanda sledi stopinjam njene starejše sestre Marjete, ki je tudi bila "gospodična" dneva pred nekaj leti. In Marjetina poroka bo sledila en teden po Festivalu. Tudi njej naše Cestitke!

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates
\$6.00 per year;
\$0.50 single issue.

Advertising 1 column x 1" \$1.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada
616 Eacled Ave., Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvič v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$6.—, za Argentino 275 pesos, za Brazilijo 3000000, za Anglijo 30 šillingov, za Avstrijo 80 šillingov, za Avstralijo 3,75 avstr. £., za Italijo in Tret. L. 200 lir., za Francijo 300 frankov.
Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni najmo, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati s celotnim mišljenjem uredništva in izdajatelja.

TANZER INDUSTRIES INC.

requires a

1st Class Cabinet Maker

Conversational French & English required

Call Mr. Hans Tanzer

514-455-5681

TORONTO

Ansambel "Galebi" in tercet "Mavrica".

• V dvorani Brezmadežne v New Torontu je bil 13. septembra letos bogat kulturni večer, — ko je gostoval ansambel "Galebi" in vokalni deklinski tercet "Mavrica". Prišli so iz Slovenskega Primorja!

Pester spored je bil potpuri umetnih in narodnih pesmi, od Prekmurja do Beneške Slovenije.

Točka za točko so se vrstili homogeno, disciplinirano, brez modernih ritmičnih gibov, (ki jih moderni pevci zato uporabljajo, da skrijejo svojo slabost izva janja), ob lepi povezavi kazal skioptične slike iz vseh delov Slovenije. Slike so bile v vseh odtenkih jutra in večera v naših lepih gorah, v domovini Slovenije. (Skoda, da je premalo pokazal Primorsko, odkoder so prišli, saj njih deželo in njeno lepoto premalo poznamo). Ta Primorska skupina mladih izvajalcev, je prinesla tako svežost in kulturni užitek, ki ga dolgo časa ohraniš v spominu. Hvala vam! Iskrena hvala pa tudi čgg. Pohajču in Benedediču, ki skupino vzgajata in vodita.

Chicago

• OBČNI ZBOR SNPJ

V dneh od 11. do 13. septembra tega leta je imela največja slovenska podpornica organizacija SNPJ občni zbor. Ta organizacija podpira in zagovarja svetovno-nazorno socializem in še posebno današnji jugoslovanski sistem. Prav je, da imamo vsaj nekaj vpogleda v njeno delovanje upajoč, da le kdaj pride do bolj odprtega in demokratskega odnosa do preostalih Slovencev. Zeleti bi bilo, da bi se to zgodilo še predno bo novi čas odpravil v celoti potrebo bratskih organizacij.

Društvo prodaja izključno publikacije Slovenske izseljenske matice, ne pa knjig drugih slovenskih založb kot je na primer Mohorjeva. Število članov je v dobi od 31. decembra 1979. do 30. junija 1980. upadlo za kar 771 članov. Od tega je smrt pobrala kar 400 članov! Članov je bilo 30. junija 1980. 54.065, vendar so nekateri šteti verjetno po dvakrat ako imajo dve ali več članstvo že nekoliko pomešano z

drugimi narodnostmi, vendar so Slovenci v večini.

Premoženje SNPJ je znašalo dne 30. junija 1980. \$30.255.457.—, a šest mesecev prej je še \$30.795.797.— Zmanjšanje premoženja gre deloma na račun prodaje obveznic, izpod nabavne cene, z nizko obrestno mero, deloma pa seveda na račun splošnega upadanja zanimanja za bratske organizacije. Nekaj računskih postavk je zelo zanimivih, ker jih srečujemo tudi drugod in kažejo na velike probleme, s katerimi se soočijo tudi druge slovenske organizacije: V dobi od 31. decembra 1979. pa do 30. junija 1980. je tehnik SNPJ „Prosveta“ ustvaril \$95.786.— izgube. Še bolj boleča je zguba letovišča in sicer kar \$139.304.—. Plače uradnikov so znašale \$116.516.— in nagrade predsednika in glavnih odborov \$60.250.—. Povprečen donos obveznic, v katerih je naloženo takorekoč celo premoženje SNPJ je bil 10.79%.

Na občnem zboru je bil tudi prisoten konzul SFRJ S. Lenardič z ženo, katero so dali priliko za nagovor, v katerem je pozival na tesnejšo povezavo z domovino, in sicer z izmenjavo dijakov, obiskov mladine in športnikov ter že znanih glasbenih ansamblov.

Dr. Peter Urbanc

• Novi župnik bodi pozdravljen. „Novi župnik bod pozdravljen“ — tako so zapeli pevci pri sv. Stefanu pred deseto mašo v nedeljo 28. septembra. Fara sv. Stefana v Chicago je dobila ta mesec novega župnika p.dr. Vendelina Spendova.

Pater Vendelin ni tujec v naši fari, saj je bil veliko let tu kot pomožni župnik. Kot tak dobro pozna farno, probleme in težave ki jih ima vsaka fara, tudi sv. Stefana.

V nedeljo 28. septembra se nam je pri slovenski maši predstavil kot novi župnik. Med mašo je i mel zelo lep nagovor na farane kakor tudi na vodstvo in učence slovenske sobotne šole pri fari.

Zelimo, da bi se p. Vendelin dobro počutil med nami ter njegovo delo za dobrobit fare rodilo obilne sadove. Dolžnost nas

faranov pa je da ga pri tem delu podpremo vsak po svojih močeh, da se bo fara sv. Stefana še naprej razvijala in napredovala.

• Kosilo v svetoštefanski dvorani ki ga je serviral Slomškov krožek pri sv. Stefanu je nad vse dobro uspel. Dvorana se je napolnila ter so bile vse mize polno zasedene. Ljudje so po kosilu še dolgo posedeli pri mizah v prijateljskih pogovorih. Skozi leta so kosila v farni dvorani dobila velik sloves, kar je gotovo tudi velika zasluga dobrih in izkušenih slovenskih kuharic.

• Ob 30 letnici slovenskih radijskih oddaj in praznovanje slovenskega dne v Chicago

Slovenski radijski klub in slovenske radijske oddaje v Chicago praznujejo letos 30 letnico svojega obstoja. Kot je razvidno iz knjige programa je bila prva seja radijskega kluba pred 30 leti v prostorih Johna Kočevarja na 23 cesti in Leavitt. Zelo važen in pomemben dogodek v življenju in kulturnem delovanju Slovencev v Chicago.

V soboto 4. oktobra smo v svetoštefanski dvorani zelo slovesno praznovali to obletnico tudi slovenski dan. Kot vsako leto se je tudi letos dvorana napolnila že precej pred pričetkom programa, zadnji gosti že niso dobili več sedežev. Ta dan je bil proglašeno kot Slovenski dan za državo Illinois od gubernerja Thompsona in za mesto Chicago od ga. županje Byrne.

Program je začel predsednik SARK dr. Ludvik Leskovar, v svojem pozdravnem govoru navzočim je še posebej pozdravil naše goste na letošnji proslavi iz slovenskega Primorja, ansambel Galebi in deklinski tercet Mavrica.

Pevski zbor "Slovenska pesem" je pod vodstvom p. Vendelina zapel ameriško in slovensko himno, nato še nekaj slovenski narodnih pesmi.

V naslednji točki so bile poklicane na oder gospodične slovenskih dnevoj iz prejšnjih let, za njimi je prišla na oder gospodična letošnjega slovenskega dneva Wanda Gregorič ki je prečitala v obeh jezikih govornje in županov proglaš s katerim proglašata 4. oktober kot Slovenski dan.

Takoj nato je plesalska skupina SARK v narodnih nošah iz okolice Trsta in Gorice zaplesala več primorskih narodnih plesov v počast in pozdrav našim gostom iz slovenskega Primorja.

Najmlajši plesalci so pod vodstvom Magde Simrayh predvajali in zaplesali več narodnih plesov. Mali Peter Gorenc je v vlogi lovca zapel šaljivo lovsko pesem.

Med odmorom je č.g. Tone Bedencič kazal skioptične slike iz vseh delov Slovenije, večer in jutro v slovenski gorah.

Kot glavna točka programa je bil nastop ansambla Galebi in tercet Mavrica s petjem in godbo. Zapeli so narodne pesmi iz vseh delov Slovenije od Prekmurja pa do Beneške Slovenije. Kot zadnja je bila Tržaška ki je bila izrecno prirejena za njihov obisk v Ameriki.

V imenu ansambla Galebi in terceta Mavrica je č.g. Franc Pohajč čestital Ludviku Leskovarju k 30 letnici slovenskih radijskih oddaj v Chicago ter se mu je obenem zahvalil za povabilo k sodelovanju pri tej proslavi. Ob tej priliki je ozročil SARK lepo sliko cerkvice iz slovenskega Primorja. Predsednik dr. Ludvik Leskovar jim je čestital k uspelemu nastopu ter se jim zahvalil za njihovo sodelovanje pri tej proslavi. Vsi člani skupine so prejeli častne značke SARK in "T-shirts" iz Chicago. S podeljenjem teh značk so postali tudi častni člani SARK. Nato so zapeli še kot zadnji pesem "Prijatelji ostanimo prijatelji", za to pesem so želi še poseben aplavz.

Dve študentki iz Champaign univerze Mimi Leskovar in Julija Kacin sta pozvali in povabile slovenske študente iz te univerze naj se jim pridružijo za tej slovenskega jezika na zgoraj omenjeni univerzi.

Na oder je prišel Tone Gaber ki je predstavil pevski zbor "France Prešern" ki je nato zapel tri

Predno začneš s popravili ali obnavljanjem na tvojem domu, vse stvari dobro premisli. Odloči natančno, kaj misliš napraviti. Napravi si vsesplošni načrt. Pozanimaj se na več krajih kaj lahko izveš o možnih pogodbenih podjetnikih za tvoje delo.

Nekaj svaril lahko odstrani splošne probleme:

✓ Ne daj se pregovoriti v gotova dela samo zato, ker mnogi v sosesčini delajo ista, ali ker vam je ponudba dana kot neke vrste posebni, "kletni" (basement) popust.

✓ Če so popravila večjega značaja, se pozanimaj za poklicni nasvet (to je: arhitektov ali inženjev), predno začneš z delom.

✓ Prosi za proračun vsaj pri treh različnih podjetjih.

✓ Predno podpišeš pogodbo, se pozanimaj kdo bo delo napravil.

✓ Vztrajaj na tem, da bo pogodba vsebovala vse v napisani obliki — način in vse delo, ki naj bo izvršeno, končna cena, dan zaključitve pogodbe in vsa še dodatna dela.

✓ Če vsebuje pogodba višjo vsoto denarja svetujemo, da vaš odvetnik pregleda isto, predno jo podpišete. Ne plačaj več kot deset odstotkov kot naplailo za pogodbo.

✓ Nikoli ne podpiši listine o izvršitvi dela predno si se prepričaj, da je bilo delo opravljeno v tvoje zadovoljstvo.

✓ Zadrži 15 odstotkov končnega plačila za dobo 37 dni po dnevu, ko je bilo delo dokončano. Na ta način, če pogodbenik ali pod-pogodbenik ni plačal za material zavarujete sebe pred odgovornostjo za plačilo istega po zakonu „The Mechanics Lien Act“.

Premisli svoje načrte predno začneš s kakršnimi koli deli v tvojem domu.

Nážalost se - se po tako varno izdelanih načrtih lahko znajdete kot žrtev nemoralnega tržnega delovanja.

Vaša provincialna vlada hoče, da veste za vaše pravice, ki so zagotovljene po dveh zakonih: 1) Consumer Protection in 2) Business Practices Acts.

✓ „The Consumer Protection Act“ vam daje pravico, da lahko preključite vsako pogodbo ki ste jo podpisali v vašem domu (kamor dostavijo ali kjer plačate, ali kjer bo dokončano delo) s tem, da pošljete „zapisano“ (registered) pismo podjetju v teku 48 ur — ali dva polna delavnika — po podpisu.

✓ „The Business Practices Act“ vam dovoljuje, da prodajo izbršete s tem, da pošljete „zapisano“ (registered) pismo podjetju, če so vas zapeljali v pogodbo z napačnimi ali dvomljivimi potrošniškimi pred očitvami.

For five free pamphlets on Home Repairs, Siding, Paving, Painting and Decorating, and Insulation, write to:

Consumer Skills,
Ministry of Consumer and
Commercial Relations,
555 Yonge Street, Toronto, Ontario
M7A 2H6.

Frank Drea,
Minister of Consumer and
Commercial Relations
William Davis, Premier

Knjige in revije

V francoščini je izšla Mausarjeva povest: Sin mrtvega, pod

naslovom „Le fils du défunt Yerné“. Knjigo je prevedel dr. Ferdinand Kolednik, ki živi na Koroškem in je 23. oktobra imel hudo operacijo. Zelimo mu bož-

jega blagoslova, hitrega okrevanja in predvsem zdravja. Vsem bralcem pošilja lepe pozdrave! Iste mu tudi mi vsi vračamo s pristrčno zahvalo.

MARIJA NE GRE VEČ DOSTI VEN

Občestva, kot družine, — nosijo odgovornosti.

Odgovornosti do zelo starih in zelo mladih, do pohabljenih do zapostavljenih, do enosobnih starišev, kakih kot je Marija, ki je privezana na dom in si ne more graditi njene bodočnosti in bodočnosti njenih otrok.

Ta trenutek, „Community Services Projects“ priskrbe denarna sredstva že obstoječim organizacijam, ki žele razširiti svoja delovanja, kakor tudi mero svoje pomoči, ki jih nudijo; denarna sredstva, ki so lahko podaljšana do 3 letne dobe; denarna sredstva za načrtovanja, ki bodo ustvarila vsaj eno možnost novega mesta službe v takem določenem okrožju.

Vi poznate mnogo boljše potrebe, ki naj bodo odpo — magane kot pa mi.

Zato vstopite v stik z „Canada Employment Centrom“ in govorite z nami, da skupno napravimo predlog, ki bo pomagal vašemu občestvu za boljše uslužnosti, tako da bo to občestvo na boljšem.

IŠČEMO POMOČI.
KANADSKI NACRTI ZAPOSILITVE NE
MOREJO USPEVATI BREZ VAS.

Canada

Employment and
Immigration Canada
Lloyd Axworthy, Minister

Emploi et
Immigration Canada
Lloyd Axworthy, Ministre

V M. Geratičev spominski tiskovni sklad SD. je daroval dr. F. Kolednik \$150.— Pristrčen bog-lonaj, gospod Nande! Urednik.